

SZARVASI ÚJSÁG

Hetilap, a társadalom, közgazdaság és irodalom köréből.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Égész évre 6 frt. — kr.
Félévre 3 frt. — kr.
Negyedévre 1 frt. 50 kr.

~~~~~  
Egyes szám ára 12 kr.

## MEGJELENIK:

hetenként egyszer, vasárnap.

~~~~~  
Az előfizetési pénzek, úgy a lap szellemi részét
illető közlemények a szerkesztőhöz Szarvasra
szíveskednek.

~~~~~  
A nyílt-térben minden garmondsor díja 25 kr.

## HIRDETÉSEK

~~~~~  
jutányos áron vétetnek fel.

~~~~~  
A hirdetések az „Árpád” irodalmi és nyom-  
dai intézetbe küldendők.

~~~~~  
Budapesten lapunk számára hirdetéseket el-
fogad Jaulusz Gyula Dorottya utca 11. sz. tovább
A. V. Goldberger, servitátor 3. sz. alatt.

A zsidó kérdés.

Az oroszországi zsidókérdés átsapott a határon. Átsapott hozzánk, s hol a történelem tanúsága szerint zsidókérdés soha nem volt. most az országgyűlésen vita tárgyát képezi. Különös véletlen, hogy éppen most kellett egy esetnek felmerülni, mely még jobban hozzájárul a zsidókérdés elmérgesítéséhez, s ez lesz az, mely a kérdésnek sokkal nagyobb jelentőséget fog kölcsönözni, mint a milyen az különben lett volna.

Szatmármegye felirata adta meg az első lökést.

Azon felirat, mely most a házbán tárgyalás alatt áll. Szatmármegye feliratának nagyon sokban igaza van. Mert habár az üldözött orosz zsidók helyzete az emberi szívet szánalomra és könyörületre hívja is fel, de azért még sem kívánatos, hogy az üldözött orosz zsidók nálunk telepedjenek le.

Nem vallási szempontból érintjük mi a dolgot.

Minket e tekintetben felekezeti ellenszenv nem vezet. Ma már csak az embert s nem a vallást látjuk az egyében.

Nemzetgazdasági szempontból tekintve nem tartjuk megengedhetőnek, hogy különben is nyomorult országunkba, százezernyi még nyomorultabb nép telepedjék le, — ki nem hoz magával semmit csak azt ami rajta van. Ha az üldözött orosz zsidók itt megtelepednének ennek végzetes, káros hatását csak hamar éreznünk kellene.

De ezzel ismét nem azt mondjuk, hogy ne adjunk menhelyet az üldözötteknek. — Igen adjunk, de letelepedésüket akadályozzuk meg.

Fogadjuk be őket mint embertársunkat ki segélyünket igényli, mert a magyarság sokkal több lelki nagysággal bír, semmint a menhelyet megtagadhatná.

de nyujtsunk módot nekik arra is, hogy tovább menve maguknak otthont szerezzenek.

De ismét kárhozzátjuk azokat, kik e kérdést felhasználva Magyarországon zsidó hajszát akarnak kezdeni. Mert ott vallásfelekezeti gyűlölséget szítani, hol mindenkinek szabad saját nyelvén és szokásai, szerin istenét imádni, hol a szabadság és egyenlőség törvényei szerint a zsidó olyan ember, mint a magyart ez tapintatlanság, lelkiismeretlenség.

Igaz az, hogy népünknel az uzsora nagy pusztításokat tesz, de ezt nem a zsidóüldözéssel szüntetjük meg, hanem a jó törvényekkel és olcsó pénzzel. Nem gyűlölség és ellenségeskedéssel, hanem munka és takarékoság által, hogy ne szoruljunk a zsidóra.

Egyes emberekért nem lehet az egész zsidóságot elkárhozzatni. Egyes zsidók büne család általi meggazdagodása soha sem szolgálhat okul arra, hogy az egész nép felett könnyelmű ítéletet kozzunk.

Igaz ugyan az, hogy a zsidó meggazdagszik gyarapszik, halad. De hát miért?

Azért, mert munkás, takarékos, vallásos, összetartó.

Ha mi bennünk is megvolnának ezen erények, úgy tudja isten hol lennénk már mi is.

A zsidóknak azon részét, mely német szellemnek hódol, mely nem simul; uzsorát üz; nem az által nyerjük meg, — ha zsidó hecczeket rendezünk, hanem ha magunkhoz emeljük őket. Szellemmel, miveltséggel, tudománnyal kell őket magunkhoz: lánczolni és nem elnyomással; s a felekezeti gyűlölet szításával.

Az egyáltalában nem követi Krisztus tanait, ki a

népek között gyűlöletet költ, ez a tűz veszedelmes, mert a gyujtogatónak saját háza is elég lehet. Hanem az követi a megváltó tanait, a ki oktat, és tűr s nem kényszerrel hanem szellemmel győz.

Kevesen, végtelen kevesen vagyunk mi magyarok, s igen nagy szükségünk van egymásra, ha véletlenül zsidó is. Keresztvizzel pedig még nem lehet magyart csinálni a zsidóból, hanem szeretettel és neveléssel.

Csarnok.

Garibaldiról.

Garibaldi József született 1807. év július 4 én Nizzában. Mint atyja, ő maga is a tengerésznél szolgált s már itt kitűnt mint szabadságért rajongó fiatal ember, hogy Mazzini József, ki már ez időben tervelte az olasz köztársaságnak és Olaszország egységének alapítását, barátságára érdemesítette és terveinek megnyerte. Mazzini által ismerkedett meg a volt, németalföldi király Bonaparte Lajos fiaival, Károlyval és Lajosossal, kikkel együtt részt vett az 1831-iki pucshoz, mely a fölkelő szétverésével és Károly halálával végződött, kit az

osztrák császári huszárok lekonzoltak, míg Lajos a fiatalabb a későbbi III. Napoleon fogságba jutott. Garibaldi, később a Zucchi-féle összeesküvésben vett részt, a miért Franciaországba kellett menekülnie, otthon halálra ítélték, miután egy ideig Franciaországba ismerősei közt rejtőzködött volna; elébb Spanyolországba bujdosott, majd Afrikába a Junisi Bey, majd meg Amerikába Rio Grande do Sol és Montevideo köztársaságok szolgálatába lépett, hajókat szerelt fel sajátjából, s rettegetté tette magát a brazilaiak előtt, Montevideo nagy szolgálatáért tábornokká nevezte ki; ő azonban a kitüntetését visszautasította s mondhatni nyomorogva élt feleségével, az oly szép mint erényes Anita-val s első fiával Menottóval.

1847-ben Frigyes osztr. főherceget, Parma herceget meggyilkolták. I. Napoleon özvegye Mária Luiza hirtelen halála, a milánóiak osztrák ellenes tüntetései, az új pápa IX. Pius és a szardíniai király Carlo Alberto szabadelvű nyilatkozatai, mind arra mutattak, hogy az olaszok a gyűlölt idegen uralmat le készülnék rázni. És az 1848. márcziusi napokban, majdnem egyidejűleg — kevés napkülönbséggel — a Bécsben kütött orra a omma s a pest m rez us ke u an az osztrák csapatok Milanóból csakhamar kiűzettek, nemkülönben Velence is függetlennek jelentette ki magát. Az osztrák katonai és polgári kormányzók Pálffy és Zichy grófok is megadták magokat, oda hagyván Velenczét és követvén Rainer főherceg példáját, ki mindjárt Frigyes főherceg meggyilkoltatása után hagyta volt el Monzát.

Garibaldi ekkor 54 bajtársával visszatért Amerikából Olaszországba, és minthogy sem a pápa sem a szardíniai kormány nem fogadták el szolgálatát, a milánói védelmi bizottság

T Á R S A G

A zöldhajtókás huszárok.

(Irta dr. Bácskay Albert.)
Az Alföld eredeti tárezája.

Május elseje volt, az azurkék égről kedvesen sütött le a nap, Ruczahát mezőváros déli verőfényben uszott. Az utcákon szokatlan élénkség van, a nép seregestől tódul a felvégi Ruczahíd felé, minden arczon meglátszik, hogy nagy dolog van készülődésben. A nagyvendéglőn ölnyi hosszú nemzet-i zászlót lenget a szél, egy másik kissé megviselt háromszinű zászló a városházának homlokzatára van kitűzve; ha egy kissé megvedlett is már, nem tesz semmit, a győzelmi zászló olyan, mint a bor; mennél régibb, annál becsesebb. E zászlót pedig mindenki ismeri Ruczaháton. S bárha színei össze is mosódtak már, azokat a kövér betűket, a melyek rajta diszelegnek, még most is kiveheti a figyelmes szemlélő. Hej sok ember kiáltá rekedté magát e betűkön, sok vér és még több bor folyt el azért a szép jelszóért, amely e zászlóra van írva: „Éljen Tinó Boldizsár, a ruczaháti kerület orsz. képviselője!”

De ki is gondolna most a harmadévi követválasztással. Tinó Boldizsár ur, aki 1000 hold földnek az ura (holdját ezer és kétszáz quadrát-ölvél számítva) ott ül már régen a mamelukok táborában, nyilván azt tartva, hogy tanulj Tinó ökörd lesz belőled; ellenjéltje Csupor Jóska segédjegyző ur pedig tovább másolja a marhapaksusokat és írja a vezérczikkeket a „Ruczaháti fullajtár”-ba — hogy az új választásokig is ébren tartsa a szélbali hangulatot.

De ne izgassunk avval a lélekölő politikával, hanem siessünk mi is oda, ahová az egész város kíváncsian tolul, „Jönnek-e már?” — hallatszik mindenfelől. „Még nem.”

A város jövő nemzedéke ép most szabadul ki abból a nyomasztó börtönből a melyet a civilizáció mért a „szabad tetmészetre”. Az iskolát értem, amelyben ma hiába működött a tanító urak közös és legfontosabb taneszköze a lengénád-vessző, nem volt ott semmi rend, semmi figyelem; a gyermekek esze nem járt most a pensumón, hanem meszmessze száguldó paripákon és délczeg hadfiakon.

Végre megkondult a megváltó déli harangszó és most három iskola nagyreményű ifjusága egetverő lármával versenyfutást rendez az alvégtől a felvégig; célpont a Ruczahidja, a melyet zajongva lepnek el, mint egykor ama történelmi ludak a római Capitoliumot.

Hogy a nagy izgatottságról, a mely Ruczahát csendes városának e népét e napon megszalta, számot adjak, ki kell jelentenem, hogy tegnap a 17-ik Drágffy-huszárezred egyik századából egy őrmester és 3 közhuszár érkezett Ruczahátra és egy városi esküdttel sorra járták be a házakat, rairvan azoknak falára, hogy „egy ember két ló” vagy, hogy „2 eber egy ló” szóval azokból a nagy vörös betűkből Ruczahát csendes lakói megtudják, hogy röktöni intézkedés folytán a zöldhajtókás Drágffy huszárezred 4-ik százada állandó szállásra Ruczahátra vonul.

No volt izgatottság Ruczaháton, ahol azok az ismeretes legöregebb emberek sem láttak császári-királyi huszárt, hacsak husvétii urlóbra nem vetődött volna haza olykor egy-egy ruczaháti fiu a regimentjétől.

A hidsőnél ezernyi embertömeg áll, középpütt az elfogadó küldöttség, élén a szolgabíró urral a ki, mint hallatszik beszédet is fog ma tartani, körülötte az előljároság és a város intelligentiája, színe-java, csupa tisztos és komoly

bizta meg őt egy szabad csapat alakításával és vezetésével. Garibaldi ekkor újlag behizonyította, mit képes ő hármii kis erővel is végbevitni, ő lévén a szabad csapatok parancsnokai közt az egyetlen, ki némi sikert birt fölmutatni. Jelesen nagyon sokat járult ahhoz, hogy a piemonti sereg az első esatát Radeczky ellen Pastelengonál megnyerte. Azonban a milánói védelmi bizottság csapatának nem küldte meg a zsoldot és e sereg szétfutott, egy része Svájc-ba menekült. Garibaldi magát a fölkelő szicíliaiak bívták fel, venné át seregük parancsnokságát. Garibaldi el is indult oda, de utközben meghallotta, hogy Syrakusa, melyet Viercsinszky lengyel ezredes védelmezett, megadta magát s így a szicíliai forradalmat levertnek lehetett tekinteni.

Az olasz fejedelmek, a nápolyi király a pápa, a toskánai és modenai nagyhercegek, kik eleinte nagy buzgóságot látszottak tanusítani Olaszország felszabadításában az osztrák uralom alól, miután Carlo Alberto seregei Gostonál, Sommacamagnánál, Santa Lucjánál és Custozzánál némi kis vereséget szenvedtek, visszavonták seregeiket. De a romaiak, miután megtudták, hogy a pápa, kire annyit tartottak, ép úgy elhagyja Olaszország ügyét, mint a többi világi fejedelmek Mazzini javaslatára a pápát trónvesztettnak jelentették ki és kiáltották ki a köztársaságot. Ekkor alakult meg a romai triumviratás Mazzini József, Salfi Aurelio és Muteccchi alatt. Mazzini azonnal meghívta Garibaldi-t Rómába és megbizta őt a város védelmével. Ekkor 1849. év tavaszán történt a francia intervenció a pápa érdekében és Napoleon Lajos Franciaország elnöke Oudinot tábornokot küldte Róma ellen a város bevételére.

ferfiak, akiknek derogál ugyan az asszonyi kíváncsiság, de azért egy másik meg nem állhatja, hogy széles tenyerét mintegy ernyőként szeméi fölé tartva, ne nezzen arra ameréről a huszároknak érkezniök kell.

A város ifjusága, a vidám gyermekereg még nem tudja állani, hogy helyben várja be a hadfiak érkezését óriási zsvajjal ők futnak inkább elejük; ha egy perczzel elebb latják meg őket, az is tiszta nyereség.

Emitt a ruczaháti hölgyközönség áll. A leányoknak csinos virágbokréta van kezükben, olvasták szép könyvekből hogy mily elragadó jelenet az, mikor fehérbe öltözött leányok a harczból, haborból megérté eventéket virágözönnel borítják. És azután Ruczahaton különben is oly nyomoruságos viszonyok vannak 36 tisztos uri kirasszony élvezi a tűnő ifjuságot és 10—12 alig számbavehető fiatal ember kergeti a pagatot, üti a filkót és hajtogatja a poharat az uri casinóba. Nincs köztük egyetlen számbavehető ember, mondják a gondos mamak és ez 36 szépen fejlődő és résben már ki is fejlett rózsabimbóra nézve vajmi szomorú kilátás.

És most jönnek a huszárok! Mint a kvártélycsináló mondja, 5 nyalka tiszt van a századnál és nőtlen egytől-egyig.

Van köztük báró, lovag, de még gróf is. Milyen furcsa doigok vannak megírva az érdekes novellák történetében a katonatisztekéről, akik bálványozói a hölgyvilágnak, udvarolnak a nőknek, meg is vívnek értük, sőt — van rá eset — hogy őket feleségül is elveszik.

Ki tudja, hátha megtetszik egyik-másik a 36 jól nevelt hajadon közül?

Ilyetén titkos pályázat van hirdetve; a ruczaháti szép leánykoszoru minden egyes virágszála jól érzi ezt e pilanatban; a vidéki leányok egytől-egyig abrándozók, a léhűtő ifjuság, amely csak vastag bőlkokkal tudja őket mulattatni, nem

Garibaldi, nejevel oldala mellett, ki férfiruhába öltözködve mint százados harczott a francziák ellen, oly vitézül védelmezte a várost, hogy annak bevétele nagyon megnehezítette, s midőn a francziák mégis betörttek, ő, neje és vitéz hadsegéde a nem régen elhunyt Mediczi tábornok, egy kis csapatral hüvelykről-hüvelykre védtek minden utcát, köztért. A városnak a francziák által történt bevétele után Garibaldi másodfélezer emberrel nápolyi területre vonult vissza legszebb csatarendben. Itt azonban az osztrák csapatok vették üldözöbe s San-Marinoban feloszlatta seregét, maga pedig Venczebe készült nejevel együtt, hogy ott Manin Dánielnek, Vencze diktátorának ajánlja föl szolgálatait. E tervet azonban nem vihette keresztül mert az osztrákok elfogták bárkáit s ő maga alig tudott sardíniai területre menekülni. Neje a kiállott fáradoalmak áldozatává lön és utközben meghalt. A szardíniai kormány elfogta Garibaldi-t és választást engedett neki fogság vagy száműzetés között. Garibaldi az utóbbit választotta, s újlag Amerikába utazott, hol mint napszámos, utóbb mint tengerész élt, s csak 1854-ben tért vissza Szardíniába tért vissza Szardíniába s egy évig családjával Nizzában élvén, megtakarított kis pénzéből megvásárolta ama kis sziget, Caprerát. Itt mentelepedve földjeit művelte, kertjében ültetett fákat, virágokat, veteményeket s többi idejét fiai nevelésének szánta.

Midőn 1859-ben Olasz és Franciaország háboruba keveredtek Ausztriával, Garibaldi szabadcsapatot alakított, a melyben néhány magyar, jelesen Türr István, és Tüköri őrnagy, egykor Guyon tábornok hadsegéde is részt vettek. E csapatnak nem voltak ágyui, mivel harmadik Napoleon azok-

felel meg titkos vágyaiknak, amelyet érdekesítő fantasticus olvasmányaikból szívának fog könyv keblükbe.

Hogy is volna a Csomor Jóska, meg a Kárász Pista az ő idealjuk, hiszen ezeket a fiukat ismerik gyermekkoruk óta, ismerik a gyengéjüket, jó és rossz tulajdonságaika az egész familiájukat és a lejobb esetben is mivel biztathatnak ezek a fiúk?

Nemzetes asszpnynak lenni, vagy maximum segédszolgabírónak, elni életfogytiglan az unalmas Ruczahaton bajlódni apró gyermekekkel, pletykával és hosszú éjszakákon át virrasztva varni, amíg kedves férj uramnak haza méltóztatik jönni a casinóból, névnapról és egyéb dorbézolásból! És emellett meg különben is matematicai igazság, hogy ama kellemetlen egynejeségű szokás miatt — Ruczahaton 12 db 36 szüziés hajadont nem vehet el törvényes hitvestársul semmiképen. Idegen ember pedig soha nem vetődik Ruczahatonra hacsak valami gyapjúkereskedő, vagy utazó ágens nem: tavaly ugyan itt dolgozott a cataster 7 csinos fiatal mérnökkel, de a kedves urak csak azsonnázni és vendégeskedni tudnak meg azt mondtak, hogy manap nehéz a mezélhetés, a művelt hölgyeknek szörnyű nagy igényeik vannak, szóval semmi komolyabb szándékuk nem volt, mint az, hogy felmérjék a ruczaháti határt és azután odébb alljanak „jó partira vadászni.“

Bizony szomorú sors, pláne mivelhogy írva vagyon, hogy „a virágnak megtiltani nem lehet, hogy nem lehet, hogy ne nyiljék, ha eljön a kikelet.“

Ugy hiszen, hogy mind e sajnos dolgokat gondolták át hölgyeink e perczen és innen az az ünnepeles komolyság, amely a leánykak és mamáik arczaán látható.

De hallga! „Jönnek, jönnek már“, hangzik, és mindenké az országút kanyarulatához tekint, ahól óriási porfelleg száll fel, melyből homályosan ki is vehetők már a mozgó alakok. Az

nak elküldését meggátoltatta. Garibaldi mindazonáltal úgyuk nélkül is megtámadta az északi Lombardiában működő osztrák tábornok Urbán ugynevezett repülő csapatát, attól Varsenél Svadriónál két ágyut elfoglalt s azt vad futásra kényszerítette.

Ránk magyarokra is emlékeztetés idő ez. Mig az osztrák kényuralom fiainkat Olaszország szabadsága ellen vitte harczmezőre, az emigráció, élén Kossuthal Szardíniával és Franciaországgal lépett összeköttetésbe, hogy Olaszország ügyével Magyarországot összekapcsolja. †

A villafranziai egyesség után Viktor Emanuel Garibaldit rendelkezés alatti tábornokká nevezte ki s a parlamentbe is beválasztatott, hol baloldalon foglalt helyet.

Garibaldit az Ausztriával kötött béke nem elégítette ki s ekkor szervezte azon valóban mesészerű hadjáratát, melyhez hasonlót a történelem alig bír fölmutatni. Ezer emberrel indult el, ezt a csapatot négy alosztályban Mediczi, Tarr, Sonnaz és Bixió vezérletére bizván, Marsalában, Szieziliában kikötött és rohamos menetben indult Sziezilia fővárosa felé, előbb Messinát foglalván el, Palermóig nyomult. Utközben serege 4000 emberre szaporodott. Palermót három napi ostrom után bevette. Az ostrom alatt egyik leghűbb és legvitézebb tisztje Tüköri halálos sebet kapott s más napon Palermóban meg is halt.

(Vége köv.)

iskolás gyermekek előre futott csapata egetverő zsvajt csap, jól ide hangzanak már az üdvölvések és a riadó éljenzés.

A szolgabíró ur a torkát köszörüli a dikcióhoz, a kapott jelre a cigányok rázendítik a Radetzky-indulót. Kefés Jóska, a város athlétája magasra emeli a Tinó-párt zászlaját a hölgyek félkörbe állanak, a mamák és nénik mindig találhatnak, tehát most is, valami igazítani valót a leánykaruháján.

A leánykák érzékeny szivecskéje hangosan ver (mint 36 zsebóra az órás-műhelyben) mindegyik azt a kedves mosolyt erőlteti szép arczára, amelyet a tükörből, mint legbájosabbat választott ki a sok közül.

Mert az első megjelenéstől sok függ, az első benyomás — úgy mondják — legerősebb és legállandóbb.

Izgatottság és mozgás van a tömegben. A sűrű porfelleg mind jobban közeleg, egyesek, akiknek jobb szemük illetőleg fantáziájuk van, már-már látni vélik a fegyverek csillogását, a zöld hajtóka plane már egész tisztán kivehető.

Óriási zajt csapnak azok a gyerekek; ez már valóságos botrány, a szolgabíró ur holnap majd ráír az iskola-székre hogy tanítsa móresre azokat a tanítókat és a semmi ünnepélyességet nem respectáló iskolakerülő síhederéket.

De hallga! mi volt ez, ágyú, vagy mozsárdurranás? Nem az volt, egy természetes, mélabus és prózai ökörbógás volt az, még pedig a javából, sőt — Isten ne hagyj el — azok a csattanások sem voltak üdvölvések. A porfelleg szélylyel foszlott és előttünk áll most egy százakra menő ökörcsapat, a mely magasra emelt fejekkel áll meg a sűrű tömeg és nemzeti zászló láttára, ámulva; kimeredt szemekkel. Mint ahogy egykor borju-korukban bámulták meg az új kaput, úgy ámulnak-bámulnak most ez ünnepélyes fogadáson, amelyet bizonyára sehogy sem tudnak maguknak

H I R E K.

— (Műsora) a holnap hétfőn d. u. 6 3/8-ig tartandó főgymnaziumi mutatványoknak, 1., füzérek., Tornázás gyűrűhintau és mérceugrás a nyújtóról, egyidejűleg, két csapatban 3., versenymászás, egyes rudon. 4., Tornázás a nyújtón, 5., a korlátan 6., Bakugrás és verseny a magas ugrásban egyidejűleg két csapat által. 7. Erőgyakorlatok vaskörtével. 8., Lóugrás keresztben és hossz ában 9., Díjak kiosztása.

— (Hymen-hírek.) Igen érdekes eljegyzési híreket — fogunk közölni — mihelyt . . . l e s z n e k. Egyelőre azonban csak úgy említhetjük fel őket, mint olyan kombinációkat, amelyek csak délutáni kávé melletti merész tervek-ként jelentkeznek. Kérjük lapunk igen t. hölgyközönségét, hogy e tekintetben segítségünkre lenni méltóztatnának, hogy állandó hymen-rovatot nyilbassunk; e tekintetben talán városunk férfi-ifjusága is tehetne valamit. Nemde hölgyeim?!

— (Ovoda majális) Ha az 1863-ik év aszályos nyári szakában rendeztek volna nálunk nyári mulatságot — vége lett volna a pusztító szárazságnak. A félsikert helyrehozandó, az ovodai-bizottság a következő Szombatra akart új majálest rendezni, de nem lehetett, mert s z a r v a s i v á : á volt, mely szinte nem derűs egéről nevezetes. A mostani majáles az Anna-ligetben szintén — elázott. De egy jól sikerült kaszinói táncvigalom alakjában helyre lett hozva a ba hajnalig folyván a kedélyes multság és táncz

megmagyarázni, minthogy a karikás ostorokkal csattogó hajtsárók egyenesen a szent-miklósi vásárra hajtják őket

És az a fránya cigány még mindig huzza azt a Radetzkyt, a Kefés Jóska még mindig magasra tartja a zászlót

De egyszerre elhallgat minden, a szemérmes leánykák azt se tudják, hová legyenek szégyenletükben, a szolgabíró ur is szörnyen restelli a dolgot, egy perczre halotti csend léssen.

Valami stentori hang ezen egy szócskával, hogy „marhák!” — megtöri a csendet és erre azután vége a kínos jelenetnek, támad olyan nyüzsgés, nevetés, kaczagás és röhögés, hogy a szolgabíró alig tudja ismét helyreállítani a rendet és ünnepélyes komolyságot akkor, amidőn egy zöldhajtókás huszárt látnak erős vágatásban közeledni.

Ismét csend van tehát, bár olyik alig tud elnyomni egy-egy erőszakkal a szabadba törekvő kaczagást.

A huszár egészen közel ér már, ez bizonyosan az előfutár, bizonyára közel van már a század.

A zöldhajtókás káplár megállítja tajtékzó lovát és a szolgabíró ur után tudakozódik. — Hozzá utasítják. A huszár illendően szalutál, azután levelet ad a szolgabíró urnak. Minden szem oda van most függesztve. A szolgabíró ur oda nyújtja a levelet a mellette álló irnoknak, hogy olvassa fel. Az irnok erős orrhangon olvas, amint következik:

H i v a t a l b ó l.

K. megye alispáni hivatala K. 1880. máj. 1.

Tek. Akác Sándor urnak, a ruczaháti járás szolgabírójának.

Közbenjött akadályok miatt és rögtöni intézkedésem folytán a csász. kir. 17-ik számú Drágffy huszárezred 14-ik százada nem megy Ruczahátra, hanem még ma Dajnára vonul állandó szállásra. Kérem ezt hivatalosan tudomásul venni.

B é k á s alispán, m. p

— (H al l o t t a t o k)-e már válamit Semirámis függő-kertjeiről? Hát még az új világ csodái! A tenger fenekén távirda sodronyokat vezetnek által a svajzei száz és száz mérföldekre terjedő hegyek sziklaméhét átfúrták. most meg Afrika izzó sivatagját akarja hűs és üdítő tengerre változtatni a merész emberi elme és sokra képes emberi kéz. — De maradjon mindez fenn az emberi nem dicsőségének; mi csak arra kérjük városunk igen t előljáróságát — hogy közeledvén a kutyánapok — intézkednék az iránt, miszerint a fojtó-porfelleget lekötendő, mely az adót fizető és nem fizető, polgárok tüdejét annyira kinezza, legalább a főutcákat locsoltatná meg reneksen. Ennek a szarvasiak jobban örülnének, mint a hét világesodának.

— (N é v m a g y a r i t á s.) A névmagyarítás országszerte folyik és osztatlan a vélemény arra nézve, hogy ez hazafias. Mint érdekes és különös tény fel kell jegyeznünk, hogy egynehány zsidó felekezeti és rémet nevű polgártársunkat kivéve, városunkban eddigelé egyetlen szláv vagy idegen hangzású név birtokosa sem találta idő, czél és ésszerűnek e tekintetben is hódolni az áramlatnak. jóllehet intelligenciánk legnagyobb részben idegen hangzásnevet visel.

— (B o l h a k e r g e t é s) a napokban a kondorosi pusztán Gr Mitrovsky Wladimir uradalmán fekvő majoron, az ottani bérlők közös tanyása Sztruhár János, 3 fias sertést akarván a bolháktól megmenteni az ólban levő dudvát felgyújtotta és még az nem volt elég 2 kas szalmát a faltövéhez szórt, hogy a falakon mászó bolhák is égjenek el, oly mérvben kezdet égni a szalma hogy az ólnak teteje is meggyuladt és csak a cselédségsegélyével tudta a közelevő boglyákat s kazalokat, és a majorot megmenteni. A tűz 3 óra hosszat tartott.

— (K e l é l y e s.) A görög mythológiában a szerelmek levelezője Amor igen kedves gyermekalak.; e szép költői vonást hagyományosan feltalálhatják a mi posta-expedióinkban is, mert a mi pajzán és kiskorú Merkurunk is igen szívesen elegyedik egyik másik gyermekes úri családnál a gyermeki játékba és így történik, hogy a pesti és aradi postát egyszerre kézbesíti a szeretetreméltó leányka.

— (É l j e g y z é s) Silberstein Fülöp ifjú kereskedő városunkban a napokban váltott jegyet Glázner Lujza kisasszonyal, Glázner Armin orvos ur leányával.

— (A h a d m e n t e s s é g i) díj lefizetése alól a pénzügyminiszter újabb keletű rendelete értelmében, — az elemi valamint a földművelési, ipar és kereskedelmi felsőbb nép és polgári iskoláknál, tanítóképezdéknél s ezzel kapcsolatos gyakorlóiskoláknál s végre a felsőbb leányiskoláknál működő tanítók és tanítójelöltek felmentetnek.

— (A „S z a r v a s i Ú j s á g”) múlt heti számában megjelent azon közleményre, mely szerint a r. k. népiskola növendékei a Szt.-Andráson megtartott úrnapi körmenetre kirendeltettek, kinyilatkoztatjuk, hogy a nevezett iskola növendékei nem csak hogy e tekintetben semmi utasítást nem kaptak, de határozottan megtiltatott nekik az átmenés. Azt azonban meg nem akadályozhattuk, hogy egyes buzgó szülők gyermekeiket, kik esetleg a r. k. népiskolába jönnek, magukkal ne vigyék a r. k. népiskola növendékei csak azon egyházi szertartásokon vesznek részt, melyek itt helyben a templomban tartatnak; a más községben megtartott ünnepélyt pedig áhitattal tunomásul szoktuk venni. Szarvas, 1881. jun. 17 Láhner Ignác h. igazgató. Lichtemverther Antal e. tanító.

Mikor Parisba megérkezett a hír, hogy Bazaine feladta Metz várát, mikor megtudták nagy Magyarországon azt, hogy Görgey Világosnál letette a fegyvert, óh az kismiska volt az alispán ur hivatalos leveléhez képest! A cigányok honuk alá dugták a muzsikát, a tömeg, mint a kifüstölt méhköpü meghomlott egyszerre, emitt hangos szitkozódás amott riadó kacaját még a szolgabíró ur hivatalosan komoly arczan is meglatszott a kárbament szónoklat gyászos hatása.

Hát még a 36 szüzi hajadon! Ezek szépszámú mamáikkal és egyéb műkedvelő dámakkal együtt rákvörösre pirult arczczal siettek elhagyni megszegyenülésük gyászos színhelyét.

Hanem a visszavonulás nem volt olyan könnyű mert Csomor Jóska (végzett jószág és végzett földbirtokos) meg a Kárász Pista (tiszt. díjtalan segédjegyző) csatlakozott hozzájuk és nem győztek eléggé dicsérni pompás fehér mollruhájukat, a kiváló gonddal és kitűnő izléssel készült szép bokretakat és koszorukat. Ezek az ostoba fiuk ma még szellemesek is mertek lenni, a Pista azt mondta, hogy kár, miszerint az érkezett magas vendégek sokáig nem örízhetik meg e szép nap emlékét, mert hónapután bizonyos lélekvásárlók megveszik őket a szent-miklósi vasáron, onnan meg elviszik őket Parisba, a hol azok a fránya francziák boenfi la mode-ot készítenek délczeg természetükből. (A pista bizonyosan a marhákra czéltott)

A Csomor Jóska pedig végelenül sajnálja, hogy nem lehetett szerencséje az Ilka kisasszony diktióját halgatni,

mert az Ilka kisasszony — aki az angol kisasszonyoknál nevelődött — jól tud németül, nem is csoda, ha olyan nagyon unatkozik ezen a nyomorult Ruczaháton, bizonyosan meghódította volna azt a Ritter Bruno von Sturmfluth főhadnagyot, akinek a neve a házuk falára van írva. Ezek a rittefélek pedig nagyon gyorsan avansziroznak, valami ismeretlen nagynéni — mert a huszártiszteknek ép úgy, mint neki, nem szokott pénzüik lenni — letette volna a cautiót és tudja Isten, nem lett volna-e még Ilka kisasszony az udvari bálok első szépsége Bécsben és a többi.

Minden egyes szó törzsárás volt a leánykák szívébe, akiknek édes álma, titkos ábrándja ki volt kiáltva.

Végtére elcsendesült minden Ruczaháton és ha nem lett volna estére a casinóban 200 teritékű bankett és utánna táncmulatság hirdelve; az emberek talán napirendre tértek volna e sajnos eset fölött is, amint — hogy elfeledte már a Ring-színház égésének borzalmát és a várpalotai hajmeresztő gyilkosságot.

Hanem így csak nem ehet meg maga a vendéglős 200 portió borjúbörköltet, nem ilhat meg 5 akó bort és nem mondhat el egyes egyedül ezekre menő szokásos toasztot, mindenek felett pedig nem viselheti ártatlanul az evvel járó költséget!

(folytatása köv)

Nyilttér.*)

A „Szarvasi Ujság“ vasárnap juniushó 4-iki számának nyilt terében egy engem érdeklő Jancsovics Emil b.-gyulai ügyvéd által közzétett közlemény jelent meg:

Elmondom erre a nyilttérre szárazon a tényállást, közlöm bizonyítékaimat s ítéljen a közönség.

* * *

Májushó 26-án pénteki napon, d. e. körülbelül 11 órakor megjelentek nálam Terényi Lajos és Oláh György urak s előadták, hogy Jantsovics Emil b.-gyulai ügyvéd ugy maga, mint apja személyében a b.-csabai izr. hitközségnek — Braun Mihály elleni ügyében beadott fellebbezésben használt némely kifejezések által sértve érzi magát s tölem elégtételt kér.

Én kijelentettem fentnevezett uraknak, hogy az illető fellebbezést nem én nyújtottam be, hanem Plesch M. J. ur, a b.-csabai izr. hitközség elnöke, ki azt alá is írta, hogy én épen azért nem láttam el signaturámmal, mert annak azon részét, melyben Jantsovicsék személye érintetik, magamévá nem tettem s annak tartalmát nem osztottam, s kézséggel adok oly értelmű nyilatkozatot, hogy én a fentnevezetteket sérteni legtávolabbról sem szándékoztam; ha azonban megbízójuk ezen elégtétellel meg nem elégednek, délutáni fél három óráig megbizottaimat megnevezni fogom.

Miután a megbizott urak mindjárt kijelentették, hogy megbízójuk ez elégtétellel nem fog megelégedni, felkértem Launer Károly és Jeney Lajos urakat, hogy délután fél 3-kor tegyék magukat Jancsovics Emil megbizottjaival érintkezésbe, Semmi speciális útasítással el nem látván őket, sőt előre kit jelentvén, hogy mindennek alávetem magamat mit ők nevemben határozni fognak, tehát teljhatalommal ruházván fel őket hogy saját belátásuk szerint végezzenek fölöttem.

Mi volt a tárgyalás eredménye, arról szóljon Launer Károly Jeney Lajos urak saját nyilatkozata:

N y i l a t k o z a t

Mi alólítottak az igazsághoz híven ezennel igazoljuk hogy a Jantsovics Emil és Bättaszéki Lajos urak közt fennforgó, becsületbeli ügyben m. hó 26-án mint utóbbinak megbizottjai eljárva: hosszabb tárgyalás után kijelentettük Jantsovics Emil ur segédjei, Terényi Lajos és Oláh György urak előtt, hogy miután Bättaszéki Lajos ur nyilatkozatot kész adni, hogy ő sem Jantsovics Emil, sem Jantsovics Pál urat sérteni nem akarta, hogy ép azért tagadta meg ellenjegyzését az egész fellebbezéstől, mert a végrészeiben használt kifejezéseket magáévá nem tette, azokat helyteleneknek nyilvánította — mi ezt teljes loyagias elégtételnek mondván, más elégtételadás' sem jogosnak, sem szükségesnek nem tartunk. Miután pedig e kijelentésünk után Jantsovics ur segédjei továbbra is más elégtelt követeltek: mi a fennforgó körülmények közt más, terheesebb elégtételre beleegyezésünket meggyőződésünk ellenére nem adhatván, a további segédkezésről ez ügyben lemondtunk.

Miről kiadván nyilatkozatunkat, azon hozzátétellel, hogy Bättaszéki Lajos ur bennünket nemcsak teljhatalommal felruházott, és útasítással el nem látott, de előre is kijelentette, hogy bármint fogunk is reá nézve ez ügyben végezni, annak alávetendű magát.

B.-Csaba, 1882. jun. 5.

L a u n e r. K á r o l y,
népbanki penztárnok.
J e n e y L a j o s
ügyvéd.

* Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Itt nevezett megbizottaim az általam kézséggel felajánlt nyilatkozattal tehát Jancsovics Emil sérelmét elenyészeltnek, s másnemű elégtételt jogtalannak és szükségtelennak tartottak.

Nehogy azonban csak látszatja is legyen, mintha én t. megbizottaim netaláni téves felfogása, mint alkalmas védfal mögé akarnék rejtőzni, azonnal kijelentém, miszerint másodsor is, más megbizottakat fogok nevezni.

Ez meg is történt. Május 29-én itt Csabán megjelent Rothman Lipót nagyváradi ügyvéd ur és Laszky Á. ur a „Szabadság“ szélbaloldali lap kiadója és munkatársa, Terényi Lajos és Oláh György uraknál.

Nit végeztek ezek, arról szóljon az itt szóról-szóra közölt nyilatkozatuk.

N y i l a t k o z a t

Mi alólítottuk f. év és hó 20 napján B.-Csabán a „Fiume“ ezimű szállodában megjelenvén, Oláh György és Terényi Lajos urakat felkerestük s nekik előadtuk, miszerint mint dr. Bättaszéki Lajos ur teljhatalmu megbizottjai jelentünk meg és a szöuegyen forgó ügy mindkét oldalról lett megvilágittatása után kijelentettük, miszerint habár szerintünk Dr. Bättaszéky Lajos ügyvéd ur öz ellenjegyzését nélkülözö beadványban nehezteit sérelmekért felelősségre egyáltalában nem vonható annyival kevésbbé jelen esetben, miután a beadvány alái ójasmert és tisztességes egyén és egy hitközség elnöke, mindazonáltal mintán Dr. Bättaszéki Lajos ur nevében előbbi megbizottai által a loyaltás legszélsőbb határáig menőleg, egy a fentebb említett értelmű nyilatkozatnak a megbizó Dr. Bättaszéky Lajos ur részéről való aláírása és kiszolgáltatása megajánlatott, mi ezen concessió terjedelmét nem fordíthatjuk, szükebb körlátok közé és ennél fogva, készek vagyunk megbizónk részéről olyan nyilatkozat kiszolgáltatását eszközölni melyben kijelenti, hogy a kérdéses fellebbezésében használt s Jantsovics Emil ur által sértőknek talált személyi indokokat maga részéről nem osztja' nem osztotta és ez okból fagadja is meg attól ügyvédi ellenjegyzését s hogy legtávolabbról sem volt szándéka, akár Jancsovics Emil ügyvéd urat, akár pedig Jancsovics Pál urat megsérteni, s ha ilyen nyilatkozat netán kellő elégtételnek nem vétenék, nehogy képviseltünk a felelősség s bármily loyagias elégtételadás kötelezettsége által kibuvni láttassék, készek vagyunk egy alakítandó becsületbiróság ítélete alá bocsátani annak eldöntését, vajon a fennforgó esetben jogosan követelhető és szolgáltatandó-e nem-nemű elégtétel is, mint a minő Dr. Bättaszéky Lajos ur részéről felajánlatott, avagy nem, s bármint legyen is a becsületbiróság határozata, annak magát képviseltünk feltétlenül aláveti.

Erre Terényi Lajos ur kijelenté, hogy ő a mennyiben megbizója beleegyezését kinyerhetüé, kész a becsületbiróság alakítása mint indokolt kívánalomba beleegyezni, s ha megbizója a becsületbiróságot el nem fogadná, a további eljárástól visszalépend; ellenben Oláh György ur kijelenté, hogy habár elősmeri, hogy alakilag Dr. Bättaszéki Lajos ügyvéd ur, egy általa ellenjegyzéssel el nem látott beadványért felelősségre nem vonható, mindazonáltal, miután megbizója határozottan ragaszkooik a fegyveres elégtétel nemhez, ő a becsületbiróság alakításába nem egyezhetik.

E nyilatkozat megtétele után Terényi Lajos és Oláh György urak minket várakozásra kérnek, míg ugyancsak a „Fiume“ szállodában tartozkodott Jancsovics Emil urral értekezhetnek s ennek eredménye velünk közölhető leszen

Nevezett urak eltávoztak és kevésel ezután Oláh György ur Terényi Lajos ur nélkül, Dörner Ferencz főhadnagy ur kíséretében jött vissza s utóbbi magát Terényi Lajos ur helyett mint Jancsovics Emil ur megbizottja mutatta be s Oláh

György urral együtt, tőlünk, helyesebben képviseltünk részéről fegyveres elégtételt követeltek.

Mi Dörner Ferencz főhadnagy ur tájékoztatása czéljából az ügy eddigi állását röviden ismét előterjesztettük, s ujabban is ugyanazt jelentettük ki, a mit előbb Oláh György és Terényi Lajos urak előtt kijelentettünk s minthogy az ajánlott elégtétellel nem elégedtek meg és fegyveres elégtételt követeltek ismétellen hangsúlyoztuk, miszerint miután a megbízónk által eddig megajánlott elégtételt teljesen kielégítőnek tartjuk, megbízónk részéről másnemű elégtétel adására csakis azon esetre érezzük magunkat kötelezettnek és hajlandónak, ha egy e kérdés elbírálására alakítandó becsületbiróság kimondaná, hogy Jancsovits Emil ur fegyveres elégtételt követelhetni jogosítva és Dr. Bättaszéky ur ilyenek adására kötelezve van.

Erre Dörner Ferencz és Oláh György urak kijelentették, hogy ők maguk részéről az ügyet befejezettnek tartják és azon nyilatkozatunk után, hogy mi is az ügyet részünkről hasonlóan befejezettnek tekintjük, eltávoztunk.

Miről kiadtuk ezen nyilatkozatunkat.

Kelt Nagyváradon, 1882, majus 30-án,

R o t h m a n L i p ó t,

ügyvéd.

L a s z k y Á r m i n,

a „Szabadság” ktadója.

Kérem tehát, igaz-e az, hogy én jelen ügyben a lovagias elégtételt megtagadtam? Igaz-e, hogy én — habár az illető rélebbezés állítólag sértő része, intenczióm ellenére került a beadványba és habár én azért tagadtam meg szignaturámat, mert nézeteimmel ebbeli tartalma akkor nem egyezett — igaz-e, kérdem, hogy az abban foglalt sértése-kért lovagias elégtételt adni „erkölcsi és fizikai hátorsággal” nem birtam?

Vagy gyermekjátékká kellett volna alacsonyítanom ez ügyet és harmadszor is megbizottakat nevezni, kik tekintetbe véve a fenforgó körülményeket, mint komoly emberek valószínűleg ismét legrosszabb eselben a becsületbiróságot hozták volna javaslatba?

Mit kellett volna tehát tennem, hogy Jancsovits Emil rögeszméjének eleget tenni szerencsés lehessen?

Csak egy út lehetett volna, t. i. egyáltalán megbizottak nélkül adni meg neki az elégtétel azon nemét, melyet ő a becsületbiróság határozatának rem akarván alá vetni magát, tőlem kívánt. Ily ajánlatot azonban nekem Jancsovits Emil nem tett nem is tétetett.

Önérzettel visszautasítom tehát ennek a csalhatatlan hősnek aljas kifejezéseit és reá visszahárítva azokat, s nyomorult rágalomnak nyilvánítom állításait, míg a fenti bizonyítékokkal támogatott tényállás ellenkezőjét nem bizonyítja.

Nem az hitvány, gyáva, pimasz, ki úgy jár el, mint én ez ügyben eljártam, hanem az, ki hívva abba, hogy a sportklub tagja hol hónapok óta vivni, és boxirozni tanul, hívva tehát nagyobb fizikai erejébe és jártasságába, minden áron a legvégső határig akar menni, midőn őt intelligens, lovagias egyén mást határoz, s midőn kezdettől fogva bebizenyítják nekie, hogy itt az illető, kit elégtételre felhív, sérteni nem akarta. Ez az igazi, hitvány, gyáva, pimaszság.

B.-Csabán, 1882 évi jun, 5.

Dr. Bättaszéki Lajos
ÜGYVÉD

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos: Sipos Soma.

Ház eladási hidetmény.

Az özvegy Izsák Gergelyné urnő tulajdonát képező **öt szobával, konyha, kamara és pinczével** valamint különálló tágas **istálló, szin és magtárral** ellátott **lakóház** a **város közepén** szabau közből lakó

A feltételek **IZSÁK BÉLA** ügyvédjelölt urnál tudhatók meg.

Portlandi cement, valamint

HYDRAULICUS MÉSZ a legjobb minőségű

F a s z é n,

kétféle kapható a **PLACZLÉRI PAKTÁBÁN** S. a. v. Az árak legjuttányosabban számítottak.

Gaal Soma.

Bordacs M'té mező'uri

vas és fűszerkereskedésébe

egy jó házból való **13, 14 éves**

f i ú

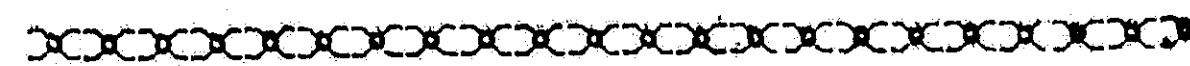
azonnal felvétetik

Egy jó házból való **13, 14 éves** fiu

azonnal felvétetik

Má'or József fűszerkereskedésében Szarvason.

„ÁRPÁD” IRODALMI

ÉS NYOMDAI INTÉZET

S Z A R V A S O N,

ajánlkozik mindennemű nyomdai munka gyors és diszes kiállítására

Községi és gyámi rovatos iven,

HIVATALOS NYOMTATVÁNYOK,

minden alakban,

ÜGYVÉDI ÉS KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOK

FALRAGASZOK, KÖRLEVELEK,

levélfejek és levélborítékok, névjegyek, füzetek és könyvek

a legjutányosb. áron állittatnak ki.

 Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.

A z Á r p á d i n t é z e t ü g y v e z e t ő s é g e

Szarvason.